

דף יג ע"א

מתני' שחיטת נכרי נבילה ומטמאה במשא ע"כ. פרש"י שחיטת נכרי אפי' כהלכתה ואחרים רואין אותו עכ"ל. הכי מוכח מהא דאמר לעיל דף ג' סוף ע"ב רב אשי לא אמר כתרומתו קסבר כותים גרי אריות הן ע"כ, אלמא דאפי' כאביי דמוקי הכל שוחטין דמתני' בעומד ע"ג לא מצי לאוקמה מה"ט דקסבר דגרי אריות הן, וכדכתבו התוס' שם בד"ה קסבר וכו' דאי משום ושחיטתן כשרה, הא מצי לאוקמה דיעבד דמתני' ביוצא ונכנס כמו שכתבו בע"א שם סד"ה המניח קתני דיעבד לאו לשנויי וכו', ועוד מוכח כן מהא דלעיל דף ה' ע"ב דאמר שמא לא שמע רבי אלא בשאין ישראל עומד על גביו וא"ל בשאין ישראל ע"ג למימרא בעי ע"כ דאלמא דמשום שנעשו כנכרים אפי' בע"ג שחיטתן אסורה וכמו שכתבתי לעיל דף ד' ע"ב בד"ה מאי שנא שתיי וכו' דמוכח משם דאפי' בשחיטת מומר לע"א לא מהני ע"ג.

ובהרא"ש סי' ה' כתב שחיטת עכו"ם נבילה ומטמאה במשא ואפי' ראו אחרים ששחטו יפה ופי' הר"י הטעם משום דכתיב וזבחת ואכלת אותו שהוא בר זביחה אכול מזבח. והרמב"ם ז"ל פי' משום דכתיב (פ') כי תשא ל"ד ט"ו וקרא לך ואכלת מזבחך מאחר שהזהיר שמא יאכל מזבחך אתה למד שזבחך אסור. ואינם דברים של טעם שהתורה הזהירה כשיקרא לך שלא תאכל מזבחך ממה שזבח בתוך ביתו עכ"ל. וכ"כ התוס' לעיל דף ג' ע"ב בד"ה קסבר. וכ"כ הרשב"א בתשובה ח"ג סי' רנ"ט, והכי איתא בתוספתא פ"א דמכילתן שחיטת גוי הרי זו פסולה ושחיטת הקוף הרי זו פסולה שנאמר וזבחת ואכלת לא שזבח הגוי ולא שזבח הקוף ולא שזבחה מאל"י ע"כ. וכן כתב השאלות בפי' בהעלותך סי' קכ"ד. ובכ"מ פ"ב מהלכות אבות הטומאות הלכה י' נתקשה בדברי הרמב"ם מדברי התוספתא, ובסוף דבריו כתב ולפי דעתו ז"ל מה שאמרו בתוספתא וזבחת ואכלת ולא שזבח העכו"ם ולא שזבח הקוף אסמכתא בעלמא היא.

ול' נראה בדעת הרמב"ם שס"ל דהא דדרשין במתני' לקמן פ"ב דף ל"א ע"א דנפלה סכין ושחטה אע"פ ששחטה כדרכה פסולה שנאמר וזבחת ואכלת מה שאתה זוכה אתה אוכל ע"כ. ותו ממעטין בתוספתא מהא קרא דזבחת דלא שזבח גוי וקוף לאו ב' דרשות הן דמנ"ל כן דדלמא וזבחת לא בא למעט אלא שזבח מעצמו, ולא דבעי שהזוכה יהי בר זביחה, אלא שהזוכה תהא ע"י כת גברא, אלא דהתוספתא ס"ל כרבנן דרבי נתן דלעיל דף י"ב, ולקמן בפ"ב דף ל"א ע"א, דבע"ב שם אמרינן בטעמא דרבי נתן מדגלי רחמנא מתעסק בקדשים פסול מכלל דחולין לא בעינן כוונה, ורבנן נהי דלא בעינן כוונה לזביחה לחתיכה בעינן, אמר רבא בהא

זכינהו ר' נתן לרבנן מי כתיב וזבחת וזבחת כתיב אי בעינן כוונה לחתיכה אפי' לזביחה נמי ליבעי אי לא בעינן כוונה לזביחה לחתיכה נמי לא ליבעי ע"כ. דמשמע להדיא דרבנן דרשי מקרא דזבחת דבעי כוונה לחתיכת סימנים, ומש"ה ממעטא התוספתא גם גוי מקרא דזבחת דגוי אינו מתכון לחתיכת רוב שני סימנים דוקא, דלפ"ז גוי וקוף ונשחטה מעצמה חד טעמא אית להו, אבל לדין דקי"ל כר' נתן דלא בעי כוונה בשחיטה לית לן למעוטי מקרא דזבחת אלא נשחטה מאל"י כדדריש תנא דמתניתין בפ"ב מה שאתה זוכה אתה אוכל, ובכלל זה גם שחיטת קוף היא ממועטת דלא חשיבא שחיטתו מכח גברא אבל שחיטת נכרי ליכא למעט מיני' שהרי שחיטתו מכח גברא היא.

ובן משמע מדברי הרמב"ם פ"ב מהלכות שחיטה הלכה י"ב שכתב שם וז"ל אבל סכין שנפלה ושחטה אע"פ ששחטה כדרכה הרי זו פסולה שנאמר וזבחת עד שיהי' הזוכה אדם ואע"פ שאינו מתכוין לשחיטה עכ"ל, דמדדייק וכתב עד שיהא הזוכה אדם, נראה שגם שחיטת קוף איכא למעט מקרא דזבחת ולא שחיטת גוי, ועיין במג"א סי' קנ"ט ס"ק כ"ד, ובפר"ח י"ד בקונטרס אחרון סי' ב' סק"ו.

ועוד נבאר דעת הרמב"ם ליישב קושית הרא"ש הנ"ל, דבפרק ד' מהלכות שחיטה כתב וז"ל (י"א) נכרי ששחט אע"פ ששחט בפני ישראל בסכין יפה ואפי' הי' קטן שחיטתו נבילה ולוקה על אכילתה מן התורה שנאמר וקרא לך ואכלת מזבחך מאחר שהזהיר שמא יאכל מזבחך אתה למד שזבחך אסור ואינו דומה לישראל שאינו יודע הלכות שחיטה (י"ב) וגדר גדול גדרו בדבר שאפי' עכו"ם שאינו עובד ע"ז שחיטתו נבילה עכ"ל.

ובכ"מ כתב ע"ז וז"ל ומש"כ רבינו וגדר גדול גדרו בדבר, נראה שרבינו סובר שכל שאינו עובד ע"ז אינו אלא מדרבנן עכ"ל. וקשה על זה ממש"כ הרמב"ם בהלכה י"א ואפי' הי' קטן שחיטתו נבילה ולוקה על אכילתה מן התורה עכ"ל.

ובלח"מ שם הרגיש בזה וכתב וגדר גדול גדרו בדבר שאפי' עכו"ם שאינו עובד ע"ז שחיטתו נבילה כלומר אע"פ שאמרנו שבקטן הוי שחיטתו מן התורה משום דאחי לכלל גדול ויעבוד ע"ז, אבל זה אינו עובד ע"ז כלל ולכך מדרבנן הוא דאסור עכ"ל.

אמנם זה דוחק דמנ"ל להרמב"ם כן דשחיטת קטן מן התורה אסורה, ועוד דהא ע"כ מוכח דשחיטת עכו"ם לאו משום חשש דשחיט לע"ז הוא דאסורה דהא קי"ל כרבנן דר' אליעזר דאמרי דסתם מחשבתו לעכו"ם לע"ז לא אמרי'

דע שמשיתחיל לעשות חבורה בצואר הבהמה הוא מחלל שבת קודם שישחוט שום דבר מן הוושט והגרגרת, ואם תרצה לבאר יותר מזה תאמר בשעה שישחוט קצת הסימנים קודם שיגמור השחיטה הוא מחלל שבת ובשעה שיגמור השחיטה הוא פסול עכ"ל.

דראיות התוס' הנ"ל אינן מכריחות בעיניו, דמהא דריש לקיש דאמר מותרת אין ראי' דיש לפרש דמותרת בהנאה קאמר, וכ"כ התוס' בפרק ד' דסנהדרין ריש דף ס"א בתי' הא', ומהא דלקמן ספ"ב דמוקי מתני' בישראל מומר, אין ראי' לפירושו שם שמפרש דהא דתנן התם ברישא דמתני' השוחט לשם הרים וכו' היינו לרפואה. וכמבואר בחידושינו לקמן דף מ' ע"א ד"ה בא"ד, ומיהו נראה וכו'. דלפ"ז כי משני הב"ע בישראל מומר אסיפא דהיו שנים או חזון בסכין ושוחטין יש לפרש דמומר הוא לשחוט לשם הרים לרפואה ואינו נעשה מומר גמור לאסור שחיטתו ע"י שחיטה כזו. או י"ל דהרמב"ם ס"ל כהרש"ל ושאר פוסקים שמביא הש"ך סס"י ב' סק"ל דישאל ופסול שאוחרין בסכין ושוחטין שחיטתן כשרה, והש"ך שם כתב שכן נראה מדברי הרמב"ם ע"ש. דלפ"ז לא קשה ק' התוס' כיון דמומר הוא בלא שום אחד מכל אלו תיפוק ל' דפסול עכ"ל, דכיון דשנים אוחרין בסכין ושוחטין משום שחיטת מומר ליכא, אבל כיון דאחד מהן שוחט לשם א' מכל אלו שחיטתו פסולה.

אלא דהרשב"א בתה"א בית א' שער ג' דף י"ח ע"ב, כתב וז"ל, ובתוס' פירשו שאינו נעשה כמומר גמור לאסור שחיטתו אלא מראשונה ואילך לומר דאינו נעשה מומר אלא לאחר גמר שחיטתו והילכך הראשונה כשרה ומשניי' ואילך שחיטתו פסולה, והראי' מדתנן בפ' אותו ואת בנו דף פ"א ע"ב השוחט לע"א ר' שמעון אומר פטור וחכמים אומרים חייב ואמרי' עלה בגמ' א"ר שמעון בן לקיש לא שנה דחייב לרבנן אלא ששחט ראשון לע"א ושני לשולחנו אבל ראשון לשולחנו ושני לע"א פטור מ"ט קם ל' בדרכה מיני, א"ל ר' יוחנן זו אפי' תינוקות של בית רבן יודעין אותה אלא פעמים שאפי' שחט ראשון לשולחנו ושני לע"א חייב משום או"ב כגון דאתרו ב' באו"ב ולא אתרו ב' משום ע"א אלמא אינו נעשה מומר גמור לפסול שחיטתו באותה שחיטה ראשונה ששחט לע"א דאם איתא היאך חייב משום או"ב והלא שחט לע"א ושחיטת נכרי היא ואינה שחיטה עכ"ל.

ובבה"ב שם כתב על דבריו ואינו נכון שפסלו ופסול שחיטתו באין כאחד ולא לתר ודאי פסולה שחיטתו, אבל ההיא כבר תרגמה מורי רבינו משה ז"ל דישאל מומר לע"א אין שחיטתו נבילה דמ"מ ישראל הוא ולא אמרי' נבילה אלא בשחיטת נכרי, וכיון דמהניא ההיא שחיטה לטהרה מידי נבילה דינא הוא דמחייב משום או"ב למ"ד שחיטה

דמה"ט שריא בהנאה ואי חששא דרבנן היא לאסור באכילה אמאי לוקה על אכילתה מן התורה.

ועוד קשה על זה מהא דאיתא לקמן בפ"ב דף ל"ח ע"ב במתני' השוחט לכותי שחיטתו כשרה ורבי אליעזר פוסל אמר רבי אליעזר אפי' שחטה לאכול לכותי מחצר כבד שלה פסולה שסתם מחשבת כותי לע"א א"ר יוסי ק"ו הדברים ומה במקום שהמחשבה פוסלת במוקדשין אין הכל הולך אלא אחר העובד מקום שאין מחשבה פוסלת בחולין אינו דין שלא יהא הכל הולך אלא אחר השוחט ע"כ.

ובגמ' אמרי' הני תנאי אית להו דר' אליעזר ברבי יוסי דתניא א"ר אליעזר ברבי יוסי שמעתי שהבעלים מפגלין, מיהו ת"ק סבר אי שמעיני' דחשיב אין אי לא לא, סתם מחשבת כותי לע"א לא אמרי', ור' אליעזר סבר אע"ג דלא שמעיני' דחשיב סתם מחשבת כותי לע"א אמרי' ואתא ר' יוסי למימר אע"ג דשמעיני' דחשיב זה מחשב וזה עובד לא אמרינן ע"כ. ואי איתא דשחיטת נכרי פסולה משום מחשבת עכו"ם אמאי לת"ק שחיטתו כשרה תיתסר באכילה דהא ס"ל דזה מחשב וזה עובד אמרינן.

אבל הנראה לי בכוונת הרמב"ם וההכרח שהביאו לזה, דהנה התוס' לקמן ריש דף י"ד בד"ה השוחט בשבת וכו' כתבו וז"ל אפי' במזיד בעי לאוקומי, תימא אי במזיד היאך שחיטתו כשרה והא מומר לחלל שבתות אסור לאכול משחיטתו וכו'. וי"ל דהתם בפרהסיא והכא בצניעא. ועי"ל דמשום פעם אחת לא חשיב מומר, וכן משמע בפ"ב לקמן דף ל"ט ע"א דאמר השוחט את הבהמה לזרוק דמה לע"א ריש לקיש אמר מותרת, ופי' בקו' מותרת באכילה והתם גברא בר קטלא הוא כדאמרי' בפ' ד' מיתות דף ס"א ע"א דמודה ר"ל דבר קטלא הוא מידי דהוה אמשתחוה להר, דהר מותר ועובדו בסייף. ועוד אמרי' לקמן בסוף פ"ב דף מ"א ע"א אפי' למ"ד אדם אוסר דבר שאינו שלו ה"מ נכרי אבל ישראל לצעורי בעלמא קא מכיין, ופריך מב' אוחרין בסכין ושוחטין אחד לשם אחד מכל אלו ואחד לשם דבר כשר שחיטתו פסולה, ומשני הב"ע בישראל מומר, והשתא כיון דמומר הוא בלא שום אחד מכל אלו תיפוק ל' דפסול, אבל אי בתדא זימנא לא איתסר שחיטתו ניחא עכ"ל. ועיין בחידושינו שם במה שנכתוב בביאור דבריהם בעזה"י, וכן דעת כמה פוסקים כמש"כ הרבינו ירוחם נתיב ט"ו חלק א' דף צ"ג ע"א. ובהגהות אשרי סי' ד' בד"ה פעמים וכו'.

ואולם הרמב"ם בפ' המשנה סוף משנה א' דפרקין כתב ואמר השוחט בשבת אם הי' שוגג ולפיכך שחיטתו כשרה ושמא תאמר ולמה לא תהא שחיטת מזיד בשבת כשרה הואיל ואינו מחלל שבת ואין שחיטתו פסולה אלא אחר גמר שחיטה, ואם שחט אח"כ שחיטה שנייה היא שתהי' אסורה,

שחיטתן מטמאה במשא בלבד ואינה אסורה בהנאה עכ"ל.

שמה שכתב ודע שסיבת היות שחיטת עכו"ם נבילה וכו' ר"ל בזה דהא דאסורה באכילה למדנו מקרא דוקרא לך ואכלת מזבח, אבל אמאי היא נבילה שבכלל זה שמטמאה במשא, דמהא דאסורה באכילה הא אין רא"י לטומאה כמש"כ בהלכות אבות הטומאות הנ"ל לא כל האסור באכילה מטמא וכו'. להכי פ"י מפני לתא דמחשבה לע"א.

ולדרבו הוה אתי שפיר הא דאור"ב הנ"ל בפשיטות דאף אם שוה שחיטת מומר לשחיטת נכרי לגמרי הא מהניא שחיטתו לטהרה מידי נבילה מן התורה ושפיר חשיבא שחיטה לרבנן דר"ש דאמרי דשחיטה שאינו ראוי שמה שחיטה וכמש"כ הבה"ב הנ"ל.

ובזה מבוארין דברי הרמב"ם שבפ"ד מהלכות שחיטה הנ"ל שז"ל שם. נכרי ששחט אע"פ ששחט בפני ישראל בסכין יפה ואפי' הי' קטן שחיטתו נבילה, ר"ל שמטמאה במשא כנבילה, ואמר ולוקה על אכילתה מן התורה שנא' וקרא לך ואכלת מזבח מן האסור שמה ששחט נכרי ואכלת מזבח למד שזבח אסור ע"כ. דייק וכתב דעל אכילתה לוקה מן התורה הא על טומאתה אינו לוקה כגון מי שנגע בה ונכנס למקדש או שאכל קודש, וכמש"כ בפ"ב מהלכות אבות הטומאות הנ"ל שטומאתה אינה אלא מדרבנן, ולפ"ז מש"כ בתחלת דבריו שחיטת נכרי נבילה דהיינו שמטמאה במשא זהו רק מדרבנן, ומטעם שכתב בפ"י המשנה כנ"ל. וזהו רק גדר להתרחק משחיטתו, וע"ז אמר וגדר גדול גדרו בדבר שאפי' עכו"ם שאינו עובד ע"ז שחיטתו נבילה, שגדלוהו להגדר שאפי' שחיטת שאינו ע"ז מטמאה.

ומעתה נסתלקה טענת הרא"ש מעליו שכתב ואינם דברים של טעם שהתורה הוזהרה כשיקרא לך שלא תאכל מזבח ממה שזבח בתוך ביתו עכ"ל. שר"ל שמה ששחט בתוך ביתו בפני עצמו בלא ישראל ע"ג, יש לחוש ששחט בשהי' ודרסה וחלדה או בסכין פגומה, אבל אין זו טענה דאי איתא שהתורה חששה לזו דנשחטה בפסולי שחיטה הלא נבילה גמורה היא שאף מטמאה במשא מן התורה, לא הוה אמרה ואכלת מזבח, שזו שמטמאה במשא אינה קרוי' זבח כדאי' במתני' בפ' אור"ב דף פ"א ע"ב השוחט ונתנבלה בידו והנוחר והמעקר פטור משום אור"ב ע"כ. דאף רבנן דר"ש דס"ל דשחיטה שאינה ראוי' שמה שחיטה בנתנבלה בשחיטה מודו דלאו שמה שחיטה אלא ודאי שהתורה הוזהרה על מה שישחוט הנכרי בפניו בסכין יפה ויראה אותו שוחט כהוגן שזו אינה מטמאה במשא וקרוי' זבח ואפי' באכילה אסורה וזהו מדויק מאד בלשונו הטהור באמרו שהוזהר שמה ששחט יאכל מזבח אתה למד שזבח אסור עכ"ל.

שאינה ראוי' שמה שחיטה מידי דהוה אשור הנסקל דמחייב באותו ואת בנו, ואם תאמר משנתנו מיירי בצנעא ובהא שחיטתו כשרה עכ"ל. וכ"כ הר"ן בחידושו לקמן ריש דף י"ד בד"ה השוחט בשבת.

אבל תי' זה הוא דוחק דכיון דמומר לע"א דינו כגוי כדמוכחא הסוגיא דלעיל דף ר' ע"א, אי איתא דנעשה מומר באותה שחיטה ושחיטת גוי מטמאה במשא הנ"ל שחיטתו תטמא, ותו אינו חייב משום אור"ב, וא"כ להרמב"ם שכתב בפ"י המשנה שבאותה שחיטה נעשה מומר קשיא הא דאור"ב.

ולכן לקח לו הרמב"ם דרך אחר והוא דשחיטת נכרי אסורה באכילה מן התורה מקרא דוקרא לך ואכלת מזבח דמאחר שהוזהר שמה ששחט יאכל מזבח אתה למד שזבח אסור ולקי עלה משום טריפה שהרי נטרפה קודם שמתה, דלא כהפ"ח דס"י ב' שכתב וז"ל א"צ מפיק לה מדכתיב פן תכרות ברית ליושב הארץ וקרא לך ואכלת מזבח ור"ל מניעה לדעת הרב וכאלו קאמר ופן יקרא לך ואכלת מזבח וק"ל השמר ופן ואל אינו אלא ל"ת (עייובין פ' בתרא דף צ"ו. ובכמה דוכתי בש"ס) וכ"כ הרב בר"פ י"א מהלכות מאכלות אסורות דשותה יין נסך לוקה מן התורה ומשמע דמפיק ל"י מהך קרא, וכמש"כ שם הכ"מ בשם הרמב"ן עכ"ל. דזה אינו דהרמב"ם אינו חושב קרא דפן וגו' הנ"ל בין הלאוין אלא דמלקי משום טריפה, ולא משום נבילה, דמזה ליכא למילף דשחיטתו מטמאה במשא. וכ"כ בהדיא בפ' ב' מהלכות אבות הטומאות הלכה י' וז"ל שחיטת נכרי נבילה ומטמאה במשא ואפי' ישראל ע"ג ואם שחט בסכין יפה שחיטה כראוי, אחד הנכרי ואחד הכותי או גר תושב שחיטתו נבילה, וקרוב בעיני שאף זה מדברי סופרים וכו' וא"ת והלא היא אסורה באכילה דין תורה, לא כל האסור באכילה מטמא שהרי הטריפה אסורה וטהורה וא"א לחייב כרת על טומאה זו על ביאת מקדש ואכילת קדשיו אלא בראי' ברורה עכ"ל.

והא דמטמאה במשא מדרבנן מפורש בדבריו שבפ"י המשנה הטעם וז"ל, ודע שסיבת היות שחיטת עכו"ם נבילה ואפי' הי' חכם ואפי' ישראל ע"ג מפני שסתם מחשבת עכו"ם לע"א, ואשר הביאנו שלא נאמר עלי' אסורה בהנאה כמו תקרובת עכו"ם כפי מה שבארנו במסכת עכו"ם לפי שהעובדים עכו"ם נחלקים לשני חלקים, האחד מהן היודעים לעשות אותה ר"ל להביט אל המזלות הצומחין לצורך מלאכתן להוריד הרוחניות בהן ושאר אותן שטויות שמטנפין השכל כמו שמאמינים בעלי האמונה ההיא וזאת עכו"ם ממש. והחלק השני הן העובדין לאותן הצורות הידועות כפי מה שלמדו מחכמיהם בלבד, וכן הם רוב עובדי עכו"ם, והחלק הזה האחרון עליו אמרו חכמים הענין בלשון הזה, עכו"ם שבת"ל לאו עכו"ם הם אלא מעשה אבותיהם בידיהם ועל אלו אמר

פ"ט מהלכות מלכים הי"ב י"ג. ועיין בפרש"י לקמן במתני' דר"פ העוה"ר בד"ה השוחט.

תוס' ד"ה פיתו פת כותי בפרקי דרבי אליעזר יש דעורא וזרובבל וכו' ויהושע וכו' נידו אותן בג' מאות כהנים וכו'. מכאן אמרו כל האוכל פת כותי כאילו אוכל בשר חזיר עכ"ל. לעיל דף ד' ע"א בד"ה מצת כותי וכו' כתבו וא"ת והלא גזרו על פתן לפי שהיו מבטלין בנין בית המקדש בימי עזרא עכ"ל. ובתוס' יו"ט פ"ת דמס' שביעית משנה ט' כתב על המשנה דשם, ועוד אמרו לפניו אומר ה' ר' אליעזר האוכל פת כותים כאוכל בשר חזיר עכ"ל, וז"ל אבל מ"מ אין הענין כמו שנראה לכאורה מדברי התוס' שבימי עזרא גזרו על פתן שהרי מכאן אמרו וכו', אלא זה שכתבו התוס' בדף ד' שגזרו, ר"ל החכמים, שגזרו וסמכו על הנידוי דבימי עזרא שהיה לפי שבטלו וכו', ולישנא דבימי עזרא דנקטי התוס' קאי אדסמך לפי שהיו מבטלין וכו' דאי לא תימא הכי הוי להו למימר שגזרו על פתן בימי עזרא לפי שהיו וכו', וצריכין לומר גם כן דהך דמכאן אמרו וכו' דבפירקי ר"א מהנך דאמרו לפני ר"ע נתיסדו עכ"ל.

אבל בילקוט מלכים ב' קפיטל י"ד כתב וז"ל מה עשו עזרא וזרובבל ויהושע בן יהוידק קבצו את כל הקהל אל היכל ד' והביאו שלש מאות כהנים וכו' ונדו את הכותים שלא יאכל אדם מישראל פת כותי מכאן אמרו כל האוכל פת כותי כאילו אוכל בשר חזיר וכו' עכ"ל. הרי מפורש דלא כהתוס' י"ט אלא דבימי עזרא נאסר פתן, והא דאמר מכאן אמרו וכו' היינו דבימי עזרא נאסר פתן והחכמים אמרו דהאוכל פתן כאלו אוכל בשר חזיר.

דף יג ע"ב

רש"י ד"ה בניו ממזרים שאינו מקפיד על אשתו ומפקירה עכ"ל. קשה דהא אמרי' בפ"ד דסוטה דף כ"ז ע"א והילכתא ישא אדם בת דומה ואל ישא דומה דתני רב תחליפא בר מערבא קמי' דר' אבהו אשה מזנה בני' כשרין רוב בעילות אחר הבעל ע"כ, וא"כ היאך אמר הכא דבניו ממזרים. וי"ל דזה דוקא בשאר בני אדם שמקפידין על נשותיהם שלא יזנו עם האחרים אבל מין שאינו מקפיד על אשתו ומפקירה לא שייך בה דרוב בעילות' אחר הבעל ומש"ה בני' ממזרים. וכן משמע בסוטה שם דאי' בעי רב עמרם הייתה פרוצה ביותר מהו, אליבא דמאן דאמר אין אשה מתעברת אלא סמוך לוסתה לא תיבעי לך דלא ידע בה ולא מנטר להכי תבעי לך אליבא דמ"ד אין אשה מתעברת אלא סמוך לטבילתה מאי כיון ידיע בה נטורי מנטר לה, או דלמא כיון דפרוצה ביותר לא תיקו ע"כ. משמע דבמפקדת

ולפ"ז מתורץ גם קושייתי הנ"ל מהא דפ"ב השוחט לנכרי דשחיטתו כשרה, דלפי מה שאמרנו דאיסור אכילה הוא מגזרת הכתוב שהזהיר וקרא לך וגו'. והטעם של ע"ז הוא רק על טומאת משא נאמר שלא גדרו חכמים בזה אלא על שחיטת הנכרי שממילא אסורה האכילה הוסיפו טומאה עלי' בעלילה שמחשב לע"ז, שאף שאינה מחשבה לע"ז ממש היא כמו שכתב בפ"י המשנה הנ"ל דמה"ט מותרת בהנאה, שהשוו שחיטתו לשחיטה פסולה, אבל היכא שהישראל שוחט בהמת נכרי דליכא איסורא אלא משום מחשבת הנכרי לא העמידו החכמים כל האיסור ע"ז כיון דאינה מחשבה לע"ז ממש ולהכי שחיטתו כשרה.

ובכר' כתבתי דלהרמב"ם לוקה על שחיטת עכו"ם משום לאו דטרפה דכיון דשחיטתו אינה מתרת באכילה הרי נעשית טרפה קודם שתמות כדין כל שחיטות פסולות שנעשית מקודם שתמות טרפה, וכמו שכתבתי לעיל דף ט' ע"א בד"ה תוס' ד"ה ואסורה באכילה, להשיג על התב"ש בזה, אבל משום נבילה ליכא למלקי עלה דכיון דשחיטתו מטהרת מידי נבילה שלא תטמא מן התורה אין שם נבילה עלי', ומתני' דתני שחיטת נכרי נבילה, היינו דמדרבנן הויא נבילה ומטמאה, להכי מקשה בגמ' בע"ב ומטמאה במשא פשיטא כיון דנבילה היא מטמאה במשא ע"כ.

ועדיין יש להקשות על הרמב"ם מהא דאי' לקמן פ' העור והרוטב דף קכ"א ע"ב דתני ר' אושעיא וכו' ועכו"ם ששחט בהמה טהורה לישראל ומפרכסת מטמאה טומאת אוכלין אבל לא טומאת נבילה אבר הפורש ממנה כפורש מן החי ובשר הפורש ממנה כפורש מן החי ואסור לבני נח, ואפי' לאחר שתצא נפשה וכו' הרוצה שיאכל מבהמה קודם שתצא נפשה חותך כזית בשר מבית שחיטתה ומולחו יפה יפה ומדיחו יפה יפה וממתין לה עד שתצא נפשה אחד עכו"ם ואחד ישראל מותרים בו ע"כ. וטעמא כדפרש"י שם דבשחיטת ישראל שייך דליכא מידי דלישראל שרי ולעכו"ם אסור, משא"כ בשחיטת גוי דגם לישראל אסורה לא שייך ליכא מידי. ולהרמב"ם דלא חשיבא שחיטת נכרי מן התורה אלא כטריפה אכתי שייך דליכא מידי כמש"כ הפר"מ בסי' כ"ז בש"ד סק"ב.

אלא דלפי מאי שכתבתי בתחלת דבור זה דלרבנן דרבי נתן מודה הרמב"ם דשחיטת עכו"ם נבילה היא דאינו מתכוין לחתיכת הסימנים, וכ"כ הרשב"א בחידושיו לקמן בפ' גיד הנשה סוף דף צ"ג סד"ה במאי עסקינן וכו' דנכרי נמי משחט שחיט ולא בסכין בדוקה ובכוונת סימנין עכ"ל. והיינו דתניא בתוספתא וזבחת ולא שזבח הגוי, אתי שפיר ברייתא דרב אושעיא דס"ל כרבנן דרבי נתן. ועיין ברמב"ם

לא שייך הא דרוב בעילות וכו' ובני' ממזרים. ועיין בבית שמואל סי' ד' ס"ק כ"ו.

תוס' ד"ה אבל מאומות העולם וכו'. וא"ת והא כתיב ומעון וכתות ונתוק וכרות וגו', וכתיב ומיד בן נכר לא תקריבו את אלה הא תמימים תקריבו. וי"ל דלעולם תמימים נמי לא, ואתא קרא בבעלי מומין לעבור עליהן בעשה ולא תעשה עכ"ל. בפ"ק דתמורה דף ו' ריש ע"א בד"ה ומיד בן נכר וכו' כתבו לתרץ כזה וז"ל. ות' רשב"א דאיצטריך להך פלוגתא דר' יוסי הגלילי ור' עקיבא פרק ואלו מנחות דף ע"ג ע"ב מה ת"ל לעולה פרט לנזירות ר' עקיבא אומר עולה אין לי אלא עולה ולא שאר קרבנות עכ"ל.

אבל במנחות שם בד"ה איש איש כתבו וז"ל, איש איש לרבות העכו"ם שנודרים נדרים וכו' תימא דתיפוק לי' מדכתיב גבי בעלי מומין ומיד בן נכר לא תקריבו מכל אלה הא תמימים תקריבו, ואין לומר דהיינו ישראל מומר כמו בן נכר דפסח, דהא אמרי' בפ"ק דתמורה דף ו' ע"א ומיד בן נכר לא תקריבו למה לי דסד"א הואיל ולא נצטוו בני נח אלא על מחוסרי איברים לא שנא במזבח דידהו ול"ש במזבח דידן קמ"ל. וי"ל דאי לאו איש איש ה"א בבעלי מומין הוא דקאי בלאו אבל תמימים נהי דליכא לאו אי' מיהא איכא. ועוד י"ל דהא קרא בקרבן ציבור מוקמי' לי' בת"כ, דהכי תניא התם מנין שאין מקבלים שקלים מן העכו"ם ת"ל ומיד בן נכר לא תקריבו את לחם אין לי אלא תמידין שנקראו לחם שאר קרבנות ציבור מנין ת"ל מכל אלה וקמ"ל קרא דאפי' בא העכו"ם ומוסר לציבור אין מקבלין ממנו וכ"ש שאין מקבלין ממנו קרבנות של עצמו, ומיהו השתא דאשמעינן איש איש דמקבלין מהן נדרים ונדבות מוקמינן נמי קרא בבעלי מומין כדאי' בתמורה (גם זה שם) עכ"ל. פי' דבת"כ דריש מהאי קרא דאפי' דלאו בעלי מומין אין מקבלין מהם לקרבנות ציבור, דאי לבעלי מומין לחוד הוא דאתי קרא, ה"ל למכתב ומיד בן נכר לא תקריבו אותם, ל"ל למכתב את לחם אליכם מכל אלה, אלא מוכח דרשא דאין מקבלין מהם לקרבנות ציבור, ומיהו השתא דאשמעינן איש איש מוקמינן נמי להקרא למעט בעלי מומין לקרבנות שלו, והיינו כיון דכתיב האי קרא בתר קרא דומעון וכתות וגו' דאיירי בבעלי מומין. וכן פרש"י בחומש שם ומיד בן נכר גוי שהביא קרבן ביד כהן להקריבו לשמים לא תקריבו לו בעל מום ואע"פ שלא נאסרו בעלי מומין לקרבן בני נח אא"כ מחוסרי אבר זאת נוהגת בבמה שבשדות אבל על המזבח שבמשכן לא תקריבוהו אבל תמימה תקבלו מהם, לכך נאמר למעלה איש איש לרבות את הגוים שנודרים נדרים ונדבות כישראל עכ"ל. דהיינו דרשא דפ"ק דתמורה הנ"ל.

והמזרחי נתקשה בפירושו דהא האי קרא דריש לי' בת"כ לתמימים וקרבנות ציבור והיאך דריש מיני' קרבן יחיד בעל מום ע"ש שהאריך בזה, ונעלם ממנו דהכי איתא בגמ' דפ"ק דתמורה דף ו' ע"א וקושייתו לק"מ כדכתבו התוס' במנחות דף ע"ג ע"ב כנ"ל.

בד"ה תקרובת ע"א ודלא כר' יהודה בן בתירא משמע הכא דרבנן לא מקשי תקרובת ע"א למת וכו'. והקשה ר"ת וכו', ועוד הקשה ר"ת דלעיל בשמעתין דייק נבילה אין איסור הנאה לא מתני' דלא כר"א וכו' ומאי קושיא וכו'. ונראה לפרש דלענין איסור לא פליגי וכו', ומאי קושיא דלמא ההיא כריב"ב ומתני' כרבנן וכו' עכ"ל. כתב המהרש"א וז"ל מתוך זה הו' מצו לאוכוחי נמי לעיל דלענין אי' הנאה לא פליגי רבנן דאל"כ לישני התם ההיא כר' יהודה בן בתירא ומתני' כרבנן עכ"ל.

ולפי דעתי לק"מ דדוקא בההיא דדייק לעיל נבילה אין אי' הנאה לא, קשיא להו דמנ"ל הכי דלמא מתני' דלא כר' יהודה בן בתירא, דודאי הא דתני שחיטת נכרי נבילה ולא קתני זבחי מתים ניחא. דהיא גופא אתי לאשמועינן דשחיטתו נמי נבילה, ונפקא מינה דלקי עלה משום נבילה, ולענין אותו ואת בנו דמותר לשחוט אחריו כדאי' במתני' דלקמן פ' או"ב דף פ"א ע"ב. ולרבנן דריב"ב איכא טומאה דאורייתא, אלא דדייק הכי נבילה אין אי' הנאה לא דה"ל למתני נמי דאיכא בי' אי' הנאה נמי וקשיא לי' להר"ת שפיר דאי איתא דלרבנן דריב"ב ליכא איסור הנאה בתקרובת ע"ז מאי דייק דלמא מתני' כרבנן דריב"ב, אבל לקמן במתני' דשוחט לשם הרים וכו' דליכא פסול אלא משום מחשבת ע"ז שפיר דייק כגמ' עלה פסולה אין זבחי מתים לא, והיינו דאיכא חילוק בין שחיטה זו דלשם הרים שאינה לע"ז ממש לשאר שחיטה דלע"ז ממש, דאלת"ה ה"ל למתני זבחי מתים ואי מתני' כרבנן דר' יהודה ב"ב, מ"מ שייך למתני בה זבחי מתים דמש"ה אסורה באכילה דהיינו דתני שחיטתו פסולה וכמש"כ התוס' בב"ק דף ע"ב ע"ב סד"ה דאי ס"ד וכו'. וי"ל כיון דכתיב ויאכלו זבחי מתים לאכילה איתקוש ולא להנאה, אלא ע"כ דאיכא חילוק בין זו לשאר ולהס"ד של התוס' דלרבנן דריב"ב כל תקרובת ע"ז שריא בהנאה ע"כ מתני' כריב"ב דלדידי' שאר תקרובת ע"ז אסורה בהנאה, ולתירוצם אף כרבנן דריב"ב אתיא, ואיפכא אין להקשות להס"ד של התוס' מאי מק' שם דלמא דברייתא כרבנן דריב"ב ולהכי אין הקפדה למתני' זבחי מתים, דמ"מ הא שריא בהנאה, דז"א דכיון דמוכח ממתני' דאין זו שחיטת ע"ז ממש וליכא בה אלא אי' דרבנן לא ה"ל לתנא דברייתא למתני הרי אלו זבחי מתים דמשמע תקרובת ע"ז דאו' דנ"מ לענין או"ב וכיסוי לר"ש לקמן דף פ"א ע"ב ודף פ"ה ע"א.

כיון דאית להו טהרה במקוה טומאה נמי בטלה, כי קמיבעיא לי' אוכלין, ותיבעי לי' ע"א גופא, ע"א גופה לא מיבעיא לי' כיון דאיסורה בטיל טומאה נמי בטלה כי קא מיבעיא לי' תקרובת לע"א של אוכלין מאי, כיון דאיסורי' לא בטיל כדרכ גידל טומאה נמי לא בטלה או דלמא איסור דאורייתא לא בטיל טומאה דרבנן בטיל תיקו ע"כ.

והנה בתוס' פ' מרובה דף ע"ב ריש ע"ב בד"ה דאי ס"ד וכו' כתבו אהא דאי' בגמ' שם ארשב"ל משום דרבי לוי סבא אינה לשחיטה אלא לבסוף, ור' יוחנן אמר ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף א"ל רב חביבי מחזנא לרב אשי לימא קסבר ר' יוחנן חולין שנשחטו בעזרה לאו דאורייתא דאי ס"ד דאורייתא מבי שחיט לה פורתא אסרה אידך לאו דמרה קא טבח ע"כ. וכתבו התוס' דאי ס"ד דאורייתא מבי שחיט בה וכו' משמע דאי הוה מדרבנן חשיב דמרה שפיר, ומתוך כך ה"י נראה לדקדק דתקרובת ע"א אסורה בהנאה מדאורייתא מדקאמר לעיל ור"מ שוחט לע"א אמאי מחייב כיון דשחט פורתא אסרה אידך לאו דמרה קטבת, ואי דרבנן הוה חשיב שפיר דמרה, ומיהו יש לדחות דתקרובת ע"א אפי' לא אסרה בהנאה אלא מדרבנן חשיב לי' שפיר לאו ידי' כיון דאסרו חכמים בכל הנאות דאפי' קידש בו אין האשה מקודשת, כדתינא בתוספתא דקידושין פ"ד המקדש ביין נסך ובע"ז ובעורות לבובים וכו' אע"פ שקידש בדמיהן אינה מקודשת, אבל חולין בעזרה אי הוי דרבנן וקידש בו את האשה מקודשת, לכך חשיב דמרי' דבסוף האיש מקדש דף נ"ח ע"א קתני גבי חולין שנשחטו בעזרה רבי שמעון אומר מקודשת ופריך אלמא קסבר ר"ש חולין שנשחטו בעזרה לאו דאורייתא וכו'. ומיהו איסור אכילה דהויא ודאי דאורייתא יש לדקדק משמעתי' דלעיל דפטרי רבנן שוחט לע"א משום שחיטה שאינה ראוי' ואי אי' אכילה לא הויא אלא מדרבנן לא ה"י נחשב בכך שחיטה שאינה ראוי' כמו מעשה דשבת למ"ד דרבנן. ואין להקשות דאי אסור באכילה דאורייתא היינו ע"כ משום דהוקשו למת מהאי טעמא נמי תיאסר בהנאה כמת. וי"ל כיון דכתיב ויאכלו זבחי מתים לאכילה איתקש ולא להנאה עכ"ל.

ובאן דהכריחו מקושייתם דין של נכרים. ומהא דדייק לעיל נבילה אין אי' הנאה לא והעלו ונראה לפרש דלענין איסור לא פליגי דמקיש רחמנא למה לענין איסור הנאה דהא כתיב אכילה בקרא ויאכלו זבחי מתים וכו', ולא רצו לתרץ דמדרבנן הוא דאסורה בהנאה כמו שכתבו בב"ק פ' מרובה כנ"ל. נראה דלפי מה שכתבו כאן דלריב"ב הויא טומאת אהל דאורייתא, והא דאמר בפ' ר' ישמעאל טומאה דרבנן בטלה אליבא דרבנן דריב"ב איירי. תו אי אפשר לומר דאי' הנאה מדרבנן איכא דא"כ ה"ל למיבעי התם אי מהני ביטול להאי' הנאה כמו דבעי לענין טומאה, ומש"ה מוכרח לומר

ובגוף הספק של התוס' אי לרבנן דריב"ב תקרובת ע"ז אסורה בהנאה, אני תמה דפשיטא דאסורה בהנאה מקרא (פ' ראה י"ג י"ח) ולא ידבק בידך מאומה מן החרם, והכי אי' בהדיא בגמ' פ"ב דע"א דף ל"ד ע"ב. וכ"כ הרמב"ם בפ"ז מהלכות עכו"ם הלכה ב' וז"ל עכו"ם ומשמשי' ותקרובת שלה וכל הנעשה בשכילה אסור בהנאה שנא' (עקב ד' כ"ו) ולא תביא תועבה אל ביתך וכל הנהנה באחד מכל אלו לוקה שנים, אחת משום ולא תביא, ואחת משום ולא ידבק בידך מאומה מן החרם עכ"ל. והכי אי' בירושלמי פ"ה דע"ז הל' י"ב.

בא"ד וגבי בשר היוצא דמוקי לה כריב"ב משום דקתני מפני שהוא כזבחי מתים דלא הוה צריך למתני כיון דתנא אסור וכו', ומיהו אי לאו מיתורא מלשון זבחי מתים א"א לדקדק מדדייק לקמן בפ"ב וכו' ומאי קושיא דלמא ההיא כריב"ב ומתני' כרבנן אלא ודאי וכו' עכ"ל להס"ד ידיהו דלרבנן דריב"ב תקרובת ע"ז שריא בהנאה, הוה א"ש הא דדייק בע"א שם בפשיטות, דאף דגם לרבנן דריב"ב שייך למתני זבחי מתים כדמוכח מהא דדייק בפ"ב לקמן פסולה אין זבחי מתים לא היינו התם דליכא אפי' אי' אכילה אלא משום תקרובת שייך למתני זבחי מתים לומר דאסור באכילה, אבל התם בע"א דתני במתני' דף כ"ט ע"ב בשר הנכנס לע"א מותר והיוצא אסור מפני שהוא כזבחי מתים דברי ר"ע ע"כ. לענין איסור הנאה קמירי דהא באכילה בלא"ה אסור משום שחיטת נכרי, ומש"ה דייק שפיר שם דף ל"ב אהא דוהיוצא אסור וכו' מני ר' יהודה ב"ב היא אבל למאי שתירצו דבהנאה אף לרבנן דריב"ב אסור וא"כ הא א"ש הא דנכנס מותר והיוצא אסור לענין אי' הנאה אף לרבנן דריב"ב, ומנ"ל לדייק דריב"ב היא דאי משום דתני מפני שהוא כזבחי מתים, הא גם לרבנן דריב"ב שייך למתני הכי כדמוכח מהא דדייק לקמן פ"ב פסולה אין זבחי מתים לא, והוצרכו לפירושם דמשום דקתני מפני שהוא כזבחי מתים דלא הוה צריך למתני כיון דתנא אסור אלא מייתור לשון משמע דמטמא באהל המת עכ"ל.

בא"ד ואע"ג דלרבנן ליכא טומאת אהל טומאה בעלמא מיהו מדרבנן איכא כדאמר' בפ' ר' ישמעאל דף נ"ב ע"ב איסור דאורייתא לא בטלה, טומאה דרבנן בטלה עכ"ל. בדף נ' ע"א שם אי' דאמר רב גידל א"ר חייא בר יוסף אמר רב מנין לתקרובת ע"א שאין לה בטילה עולמית שנאמר ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים, מה מת אין לו בטילה לעולם אף תקרובת ע"א אין לו בטילה לעולם ע"כ. ובדף נ"ב סע"א אי' בעי מיני' רבי יוחנן מר' ינאי תקרובת ע"א של אוכלין מהו מי מהניא להו ביטול לטהורינהו מטומאה או לא, ותיבעי לי' כלים, כלים לא קא מבעיא לי'

דלא חשיב כשחיטת נכרי ולמה הפסיק ביניהם וקתני השוחט בלילה, וכן הסומא ששחט וכו' אלא ע"כ משום כך הפסיק בההיא דהשוחט בלילה והדר קתני השוחט בשבת לאשמועינן דההיא דהשוחט בשבת איירי אפי' היכא דאיכא למיחש דלמא לא שחט שפיר דהיינו כגון שאין אחרים רואין אותו דומיא דהשוחט בלילה, וכן הסומא ששחט דפשיטא דהוי רבוחא דאע"ג דאיכא למיחש לדלמא לא שחט שפיר כיון שאינו רואה מחמת שהוא לילה ואין אבוקה כנגדו כדמפרש בגמ'. וכן ההיא דסומא ששחט, ומשום כך מקשה התוס' כיון דע"כ איירי באין אחרים רואין אותו א"כ היכי מצי אתיא כר"מ הא אית לי' דמומר לדבר אחד וכו' ודילמא לא שחט שפיר דהא חשיד נמי אלאו דנבילה ומשום כך הוצרכו לתרץ דמשום פעם אחת לא הוי מומר עכ"ל.

מש"כ והא פשיטא דמאי דקאמר ר"מ מומר לדבר א' הוי מומר לכל התורה כולה דלאו למימרא דמשום שעבר עבירה אחת שיחשב כעובד ע"ז בשביל זה אלא דוקא לענין חשוד קאמר, וכדמשמע בהדיא בבכורות פ' עד כמה דף ל' וכו' עכ"ל. הכי משמע נמי מהא דאמר שם פ"ה דף ל"ה סע"ב א"ל רב פפא לאביי לר"מ דאמר החשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו וקאמר ר"מ החשוד לדבר א' חשוד לכל התורה כולה כהני ה"נ דלא דיינו דינא והכתיב ועל פיהם יהי' כל ריב וכל נגע, ומשני אימר דאמר ר"מ לחששא לאחזוקינהו מי אמר ע"כ, משמע מדלא קשיא לי' לרב פפא אלא מהא דאמר ר"מ החשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו, דהא מומר לכל התורה כולה לא הוי דלהוי כעובד ע"ז, והא דכתבו התוס' שם בד"ה כהני וכו'. ועוד הי' יכול להקשות היאך מותר לאכול משחיטתו והיאך כשרים על כל קרבנות כולם עכ"ל, ר"ל דהיאך נאמנים עליהם.

ובעירו פרק הדר דף ס"ט ע"א אי' אמר רב הונא איזהו ישראל מומר זה המחלל שבת בפרהסיא, אמר לי' רב נחמן כמאן אי כרבי מאיר דאמר חשוד לדבר אחד חשוד לכל התורה כולה אפי' באחד מכל איסורין שבתורה נמי אי כרבנן האמרי חשוד לדבר אחד לא הוי חשוד לכל התורה כולה עד דהוי מומר לע"א אמר רב נחמן בר יצחק ליתן רשות ולבטל רשות, וכדתניא ישראל מומר משמר שבתו בשוק וכו' (כדאי' לעיל דף ו' ע"א) רב אשי אמר האי תנא הוא דחמירא עלי' שבת כע"א דתניא מכס ולא כולכם וכו' (כדאי' לעיל דף ה' ע"א) ע"כ. ופרש"י בד"ה רב אשי אמר לעולם מומר דקאמר רב הונא לכל מילי חשיב לי' מומר וכרבנן ס"ל והאי תנא דאלימא לי' שבת כע"א עכ"ל. ה"ה דהוי מצי לפרש דנ"מ לר"מ נמי דקחשיב כעובד ע"ז דלא מהני בשחיטה עע"ג, אלא דסוגיא התם לא מיירי בהכי, ולענין נאמנות קא איירי וכדאמר בהס"ד כמאן אי כר"מ וכו'

או דאי' הנאה ליכא אפי' מדרבנן או דאפי' מדאורייתא אסורה בהנאה, וכיון דהכריחו מראיתם מין נסך, ומהא דדייק לעיל דאיכא אי' הנאה ע"כ מוכרח כמסקנתם דלענין איסור הנאה לא פליגי וכו' דאף לרבנן איסור הנאה מדאורייתא איכא.

בגמ' בראש הספינה. וכן הוא במשנה פ"ב דסוכה דף כ"ב.: ופרש"י שם שהוא מקום גבוה של ספינה ור"ל דשם א"א לו לשחוט על דופני הספינה. ל"ק קו' התוס' ד"ה בין וכו' על פרש"י כאן ודלקמן דף י"ז סע"א. כן משמע דעת הבה"ג בדף צ"ג ע"ש שכתב להא דראש הספינה, ולהא דלקמן דף מ"א ע"ב.

דף יד ע"א

תוס' ד"ה השוחט בשבת וכו' אפי' במזיד בעי לאוקמי. תימא אי במזיד וכו', ועוד דבגמ' בעי לאוקמי במזיד ור"מ, ור"מ אית לי' בפ' עד כמה דף ל' ע"א ובפ' זה בורר דף כ"ז ע"א דמומר לדבר אחד הוה מומר לכל התורה כולה עכ"ל. בתשובת מהרי"ק סי' ק"ס כתב וז"ל ואין לדחות ולומר דהא דפירשו התוס' דמשום חדא זימנא לא הוי מומר דהיינו דוקא לענין שלא תחשב שחיטתו כשחיטת גוי ולמיפסלה אפי' באחרים רואין אותו ששוחט שפיר התם הוא דלא סגי בחדא זימנא, אבל אם אין אחרים רואין אותו דשחיט שפיר אפי' בחדא זימנא אימא לך דחשיד דכיון שעבד ע"ז אפי' פעם אחת תכף נעשה חשוד לכל התורה כולה, ומתני' דהשוחט בשבת וכו' דשחיטתו כשרה כגון שאחרים רואין אותו דשוחט שפיר, דא"כ יקשה לך מאי מקשים התוס' ממאי דמוקי לה כר"מ ואמאי שבקי' לשינויי' קמא דמפליג בין בצנעה לפרהסיא, והא פשיטא דמאי דקאמר ר"מ מומר לדבר אחד הוי מומר לכל התורה כולה דלאו למימרא דמשום שעבר עבירה אחת שיחשוב כעובד ע"ז בשביל זה, אלא דוקא לענין חשוד קאמר וכדמשמע בהדיא בבכורות פ' עד כמה דף ל' ע"א דקאמר התם דברי ר"ע וכו', אבל חכמים אומרים חשוד על המעשר חשוד על השביעית מאן חכמים ר"מ דתניא עם הארץ שקבל עליו דברי חכרות ונחשד על דבר אחד נחשד לכל התורה כולה דברי ר"מ, והרי לך בהדיא דלענין חשוד בעלמא הוא דאומר ר"מ, אלא ודאי מדהקשו התוס' מדמוקי לה כר"מ ש"מ דס"ל דע"כ מתני' מיירי אפי' אין אחרים רואין אותו דאי דוקא באחרים ר"א ואין כאן חידוש אלא משום דלא נימא עובד ע"ז הוא הא ודאי פשיטא הוא דלא חשיב כעובד ע"ז דאע"פ שחטא ישראל ישראל הוא כדנפקא לן מחטא ישראל. ועוד דא"כ הי' לו לרבי שסדר המשנה לקבוע בבא זו דהשוחט בשבת בתר ההיא דשחיטת נכרי נבילה וכו' דקתני לעיל. ועלה ה"ל למיתני השוחט בשבת וכו' אם איתא דלא אתא אלא לאשמועינן